

ਅਰੁਣ ਬੀ. ਸਹਾਰਿਆ, ਸੀਜੇ ਅਤੇ ਵੀਕੇ ਬਾਲੀ, ਜੇ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ— ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਹੋਰ- ਉੱਤਰਦਾਤਾ

1986 ਦਾ ਐਲ ਪੀ ਏ 280

29 ਅਗਸਤ, 2001

ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1963—Ss.6 ਅਤੇ 30—ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਛੁਡਾਉਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ—
ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨਾ—1963 ਐਕਟ ਦੇ S.6 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ
ਤਹਿਤ ਨਾਬਾਲਗ ਤਿੰਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁਕਤੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬਹੁਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ
ਦੇ ਸਾਲ— ਰਾਜ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਿਅਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ
ਰੱਖਿਆ— ਰਾਜ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1963 ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ
ਆਧਾਰ 'ਤੇ, 1 ਜਨਵਰੀ, 1971 ਤੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਾਂ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਛੁਡਾਉਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ
ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ 2 ਅਤੇ 3 ਜੋ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸਨ, ਨਾਬਾਲਗ ਸਨ। ਉਹ ਸਮਾਂ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, 1963
ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਬਹੁਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੇ
ਅੰਦਰ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੀ ਛੁਟਕਾਰਾ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਦੋ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ
ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਸਿੱਖੇ। 1963 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ 6 ਅਤੇ 30 (ਏ) ਨੇ ਰਾਜ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ
ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(ਪੈਰਾ 4)

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾ ਦੀ ਤਕਨੀਕੀ ਬੇਨਤੀ, ਇਸ
ਤਰ੍ਹਾਂ, ਖੋਖਲੇ ਅਤੇ ਅਸਥਿਰ ਪਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇੱਕ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਰਾਜ ਨੂੰ ਬੇਲੋੜੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ
ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਕਨੀਕੀਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸਹੀ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ
ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਤਕਨੀਕੀਤਾ 'ਤੇ ਵੀ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ, ਅਥਾਰਟੀਆਂ/ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ
ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸੁਚੱਜੀਤਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਖੁਦ ਰਾਹਤ ਦਾ
ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੋਵੇ,

ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ, ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਹਰ ਪੱਧਰ 'ਤੇ, ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ, ਇਸ
ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਹ ਕੰਮ ਦੇ ਨਾਲ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਹਨ, ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬੋਝ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਜਿਸ ਨੇ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਅਨੁਪਾਤ

ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ 6)

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਐਸ.ਕੇ. ਭਾਟੀਆ, ਸੀਨੀਅਰ ਡੀਏਜੀ (ਪੀ.ਬੀ.) ਦੇ ਨਾਲ ਐਸ.ਸੀ ਸਿੱਬਲ ਵਧੀਕ ਏ.ਜੀ. (ਪੀ.ਬੀ.)।

ਜੀਐਸ ਪ੍ਰਨੀਆ, **ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ।**

ਨਿਰਣਾ

ਵੀਕੇ ਬਾਲੀ, ਜੇ.

(1) ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਛੁਡਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੇ ਇਸ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਲੈਟਰ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਐਕਸ) ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸੀਮਾ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਮੌਰਗੇਜ ਦੀ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦਾ ਉਪਰੋਕਤ ਦਾਅਵਾ। ਕੀ ਸੀਮਾ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਹਤ, ਭਾਵ, ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੀ ਛੁਟਕਾਰਾ ਲਈ ਇੱਕ ਰੁਕਾਵਟ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਾਕਤ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਕੀ ਰਾਜ ਅਜਿਹੀਆਂ ਤਕਨੀਕੀਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ, ਉਹ ਸਵਾਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਵਿਫ਼ਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

(2) ਕੇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ, ਵਿਧਵਾ, ਰੂਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜੀਤ ਕੌਰ, ਬਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਧੀ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੇ 29 ਜੂਨ, 1976 ਨੂੰ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ, ਨਿਗਰਾਨ, ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ 54 ਕਨਾਲ 12 ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਗਿਰਵੀ ਹੈ। ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨ, ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੰਤਕਾਲ ਨੰ: 51 ਅਨੁਸਾਰ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ 17 ਬਿਘੇ 17 ਬਿਸਵੇ, ਜੋ ਕਿ ਇਕਸੁਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 54 ਕਨਾਲ 12 ਮਰਲੇ ਸੀ, ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ, ਫਤਿਹ ਅਤੇ ਜੀਵਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿਚ ਪੂਰਵਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਲਈ ਇੱਕ ਵਲੀ ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 12 ਜੂਨ 1912 ਨੂੰ ਜੁਬਾਨੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਰਾਹੀਂ 30.50 ਪੈਸੇ। ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੀ ਖੋਜ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ 1947 ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਲੀ ਮੁਹੰਮਦ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰਖਵਾਲੇ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਦਰਖਾਸਤ ਸੀ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕੁਲੈਕਟਰ, ਕਸਟੋਡੀਅਨ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕੇ ਗਏ ਸਮੇਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ - ਮਿਤੀ 30 ਅਗਸਤ, 1976 ਦੇ **ਹੁਕਮਾਂ** ਰਾਹੀਂ। ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਤਰਜੀਹੀ ਇੱਕ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, - 30 ਦਸੰਬਰ, 1978 ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਕਿ ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਦੋ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, - ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਤਹਿਤ।

(3) ਇਹ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਜਾਂ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ> ਤੱਥ ਜਦਕਿ, ਫਤਿਹ ਅਤੇ ਜੀਵਾ ਅਤੇ ਵਲੀ ਮੁਹੰਮਦ ਵਿਚਕਾਰ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦਾ ਜ਼ਬਾਨੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ 12 ਜੂਨ, 1912 ਨੂੰ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਇਆ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਪੂਰਵਜ 7 ਅਕਤੂਬਰ, 1966 ਨੂੰ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੌਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਅਨੁਬੰਧ P-3 ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਰੂਪ ਸਿੰਘ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 2 ਦਾ ਜਨਮ 10 ਜੁਲਾਈ, 1963 ਨੂੰ ਜਨਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਅਨੁਸੂਚੀ ਪੀ-3 ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਤੱਥ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਜੀਤ ਕੌਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੰਬਰ 3 ਦਾ ਜਨਮ 4 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1966 ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਜਨਮ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। , ਅਨੁਸੂਚੀ P-5. ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1963 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਨਾਬਾਲਗ ਆਪਣੀ ਬਹੁਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਭਾਵ 10 ਜੁਲਾਈ, 1984 ਅਤੇ 4 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1987 ਤੱਕ, ਮੌਰਗੇਜ ਦੀ ਛੁਟਕਾਰਾ ਮੰਗ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇੰਡੀਅਨ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1908 ਵਿੱਚ 60 ਸਾਲ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1963 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ 30 ਸਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ, ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਇੱਕ ਖਾਸ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਭਾਰਤੀ ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1906 ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ। ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1963 ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਉਹੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:-

"30. ਮੁਕੱਦਮੇ ਆਦਿ ਲਈ ਵਿਵਸਥਾ ਜਿਸ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਭਾਰਤੀ ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1908 ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ - ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, -

(ੳ) ਕੋਈ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਿਸ ਲਈ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਭਾਰਤੀ ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1908 ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਸੱਤ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੰਡੀਅਨ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1908 ਦੁਆਰਾ, ਜੋ ਵੀ ਮਿਆਦ ਪਹਿਲਾਂ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

(4) ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1963 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 30 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, 1 ਜਨਵਰੀ, 1971 ਤੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਾਂ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੀ ਛੁਟਕਾਰਾ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ 2 ਅਤੇ 3, ਜੋ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸਨ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਨਾਬਾਲਗ ਸਨ। ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1963 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਬਹੁਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੀ ਛੁਟਕਾਰਾ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, 10 ਜੁਲਾਈ, 1984 ਅਤੇ 4 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੱਕ, ਕ੍ਰਮਵਾਰ 1987. ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1963 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਅਤੇ 30(ੳ) ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰਾਜ ਦੀ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਰਿਡੈਪਸ਼ਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(5) ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਐਸ.ਕੇ. ਭਾਟੀਆ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਡਿਪਟੀ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1963 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 9 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ, ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਰਿਮ ਹੋਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਪੰਗਤਾ ਜਾਂ ਅਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਬੈਠੇ ਜਾਂ

ਅਰਜ਼ੀ ਦਿਓ, ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਹੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਮੰਨਿਆ, ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ 2 ਅਤੇ 3 ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ, ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ 2 ਅਤੇ 3 ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ 1 ਜਨਵਰੀ, 1971 ਨੂੰ ਜ਼ਿਉਂਦੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਣਗੇ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੇ ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1963 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕਤੀ ਲਈ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਮੌਰਗੇਜ ਦੀ ਮਿਆਦ 60 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 30 ਸਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ 2 ਅਤੇ 3 ਦੇ ਪਿਤਾ ਬਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾਬਾਲਗ ਉਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਚ ਸਫਲ ਹੋਏ ਸਨ ਪਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਨਾਬਾਲਗ ਸਨ। ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨਾਬਾਲਗ-ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਜੇ ਸਮਾਂ ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਚੱਲਣ ਲੱਗਾ ਹੈ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਪੁੱਤਰਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਉਹ ਜੰਮੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਵਕੀਲ, ਹਾਲਾਂਕਿ, **ਲਾਇ ਚੰਦ ਧਨਿਆਲ ਬਨਾਮ ਧਰਮ ਚੰਦ ਅਤੇ ਓਆਰਐਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। (1)**। ਇਹੀ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(6) ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾ ਦੀ ਤਕਨੀਕੀ ਦਲੀਲ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਖੋਖਲੇ ਅਤੇ ਅਸਥਿਰ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਪੱਕਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਰਾਜ ਨੂੰ ਬੇਲੋੜੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਕਨੀਕੀਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸਹੀ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਤਕਨੀਕੀਤਾ 'ਤੇ ਵੀ ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਥਾਰਟੀ/ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾਯੋਗਤਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ

(1) ਏਆਈਆਰ 1965 ਐਮਪੀ 102

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਰਾਹਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗੀ, ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਹਰ ਪੱਧਰ 'ਤੇ, ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬੋਝ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਹਨ। ਉਹ ਕੰਮ ਜਿਸ ਨੇ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਅਨੁਪਾਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

(7) ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਵੱਖ ਹੋ ਸਕੀਏ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹਾਂਗੇ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਇਵੈਕੂਈ ਇੰਟਰਸਟ (ਅਲੈਗਰੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 1951 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 (ਏ) ਅਤੇ 10 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ। (a) ਇਵੈਕੂਈ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਐਕਟ, 1950 ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਪਰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਰਾਏ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਅਤੇ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਠੀਕ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਹੇਠਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਕੇ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਬਿੰਦੂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ, ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਬਿਰਤਾਂਤ ਤੋਂ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਉਸ ਵਿੱਚ ਵੀ *ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਯੋਗਤਾ ਸੀ।*

(8) ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਸਦੀ ਮਾਤਰਾ ਰੁਪਏ ਹੈ। 2000

ਆਰ. ਐਨ. ਆਰ

The State of Punjab & others v. Surjit Kaur & others 278
(V.K. Bali, J)

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਈਸ਼ਵਰਜੋਤ ਕੌਰ

ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਕੌਰ ਜੋ

ਬਦਰੀ ਪਰਸ਼ਾਦ- ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਬੀਰਬਲ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ - ਜਵਾਬਦੇਹ

1999 ਦੀ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 4393

29 ਨਵੰਬਰ, 2001

ਪੰਜਾਬ ਸਿਕਿਉਰਿਟੀ ਆਫ ਲੈਂਡ ਟੈਨਿਊਰਸ ਐਕਟ, 1953 .S. 25 - ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਸਰਪਲੱਸ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ - ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ - ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੇ ਮਾਲ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਾਰੇ ਉਪਚਾਰਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ - ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਿਛਲੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ-ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ।ਈ.- ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ- 1953 ਐਕਟ ਦਾ S. 25। ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ।